

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 12. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 13. december 2019
Tidspunkt: kl. 08.15
Sted: vær. 2-133

Til stede: Henrik Møller (S), Rasmus Stoklund (S), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velásquez (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Jan E. Jørgensen (V), Erling Bonnesen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Morten Messerschmidt (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Fødevarer-, fiskeri- og ligestillingsminister og minister for nordisk samarbejde Mogens Jensen samt miljøminister Lea Wermelin.

Jan E. Jørgensen fungerede som formand under hele mødet.

- L Punkt 1. Evaluering og opfølgning på studietur til Brasilien**
EUU alm. del (19) – bilag 240 (udkast til brev som opfølgning på studierejse til Brasilien)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 2. Rådsmøde nr. 3740 (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019
EUU alm. del (19) – bilag 230 (kommenteret dagsorden)

Fødevarer- og fiskeriministeren forelagde to punkter til forhandlingsoplæg og de øvrige punkter til orientering.

FO 1. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2020 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande

– *Politisk enighed*

KOM (2019) 0483

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 3)

KOM (2019) 0483 – bilag 2 (henvendelse af 9/12-19 fra Our Fish)

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 272, senest behandlet i EUU 15/11-19)

Fødevarer- og fiskeriministeren: Punkt 1 er fiskerimuligheder i 2020 for bl.a. Nordsøen, Skagerrak og Kattegat. Jeg nævnte sagen i november, men jeg vil gerne lige ridse forslaget op. Decemberforhandlingerne er som bekendt et stort puslespil, hvor vi får brikkerne drypvis. Det skyldes, at aftalerne mellem EU og tredjelande som f.eks. Norge skal indarbejdes undervejs. Forhandlingerne med Norge pågår stadig. Det er meget vigtigt for de danske fiskere, at en aftale falder på plads her i december, så det vil vi gentage og understrege over for Kommissionen.

I aftalen med Norge er det bl.a. andet torsk, rødspætte, mørksej og sild i Nordsøen og Skagerrak, der er vigtige for Danmark. Da de forhandlinger som nævnt ikke er afsluttet, vil jeg fokusere på de væsentligste udeståender i forhandlingerne internt i EU. Generelt er der i henhold til rådgivningen lagt op til reduktioner for en række bestande.

Jeg vil gerne understrege, at regeringen som generelt princip støtter, at kvoterne for 2020 fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) samt de fastsatte forvaltningsplaner og strategier.

Vores største udfordring er, at Kommissionen for torsk i Kattegat foreslår, at der kun afsættes en kvote til bifangst på 130 ton. Torsk fanges hovedsagelig som bifangst, især i et fiskeri efter jomfruhummer i Kattegat. Vi støtter det meget begrænsede niveau for bifangstkvoten, som Kommissionen har foreslået. Det betyder, at der stadig kan være et fiskeri efter andre arter.

Det er samtidig vigtigt, at torskebestanden i Nordsøen og Skagerrak genopbygges. Regeringen arbejder sammen med andre medlemsstater omkring Nordsøen på tiltag målrettet beskyttelse af torsken. Her skal der dog også findes en løsning, så fiskeri, hvor torsk vil indgå som

bifangst, ikke stopper for tidligt. Her afhænger den endelige kvote af de igangværende forhandlinger med Norge. Under alle omstændigheder forventer vi en væsentlig reduktion i fiskerimulighederne, hvilket også er nødvendigt for at få genopbygget bestanden.

Når det gælder ål, er der nu kommet et forslag, som viderefører den løsning, der blev besluttet sidste år. Denne vigtige indsats for at beskytte den europæiske ål støtter regeringen.

Endelig vil jeg gerne nævne, at implementeringen af landingsforpligtelsen også forventes at blive et tema i forhandlingerne. Kommissionen har for en række bestande med rådgivning om ingen fangst foreslået anvendelse enten af observatører eller gennem brug af elektronisk monitorering. Det gælder bl.a. for torsk i Kattegat. Forslaget betyder, at bifangstknoten på de 130 ton kun kan udnyttes, hvis der er et observatørprogram med 20-procentsdækning af fiskeriet, eller når fartøjerne har elektronisk monitoreringsudstyr ombord. Endvidere foreslår Kommissionen anvendelse af selektive redskaber i trawlfiskeriet efter jomfruhummer, hvor der som sagt forekommer bifangster af torsk.

Fra dansk side er linjen klart, at elektronisk monitorering skal fremmes. Imidlertid er der stor modstand fra mange medlemslande mod at introducere forslaget her i forordningen om fiskerimuligheder med anvendelse allerede fra 1. januar. Det ser vi selvfølgelig også en udfordring i. Men vi ser det samtidig som en mulighed for at introducere et flerårigt projekt i Kattegat med anvendelse af elektronisk monitorering i trawlfiskeriet efter jomfruhummer. Det ville bl.a. forudsætte en gradvis indfasning. Det kan være et godt sted at starte, fordi kun Sverige, Danmark og Tyskland har fiskeriinteresser i området – og tyskernes fiskeri er yderst begrænset.

Situationen i Kattegat er vanskelig. ICES anbefaler en nulkvote på torsk. Men det ville reelt betyde, at vi lukker for jomfruhummerfiskeriet og rammer fiskere på Læsø, Anholt og i Østjylland foruden de fiskere på Bornholm og Langeland, der har søgt op i Kattegat på grund af de dårlige muligheder for fiskeri i Østersøen.

Det er således alvorlige socioøkonomiske hensyn, der er på spil. Derfor foreslår Kommissionen også en meget lav bifangstkvote i sammenhæng med skrappe supplerende foranstaltninger. Det støtter vi. Og vi er klar til at stille krav om både selektive redskaber og elektronisk monitorering. Det er en socialt ansvarlig, men også grøn og moderne tilgang til den udfordring, vi står med i Kattegat.

Det er klart, at det bedste ville være, hvis vi kunne undgå at få bifangst af torsk, når vi fisker jomfruhummer. Derfor er målet også, at vi herhjemme skal arbejde med at få udviklet fiskeriet, så bifangster kan undgås – på linje med, at vi jo også gerne vil bruge mere skånsomme redskaber og fiske så klimaeffektivt som muligt. Derfor vil jeg også i mit oplæg til udmøntning af et kommende fiskerifondsprogram (EHFAF) sikre, at selektivitet, skånsomhed og klima kan blive væsentlige elementer, ligesom jeg løbende vil sørge for, at disse emner bliver prioriteret i den forsknings- og udviklingsindsats, der foregår på området.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at man fra dansk side tilslutter sig et kompromisforslag, der sikrer en samlet afbalanceret løsning, idet man:

- lægger vægt på, at kvoterne for 2020 som generelt princip fastsættes på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte samt fastsatte forvaltningsplaner og -strategier;
- lægger vægt på, at der bliver adgang til fiskeri i norsk zone fra den 1. januar 2020;
- lægger vægt på en effektiv implementering af landingsforpligtelsen, herunder at anvendelse af elektronisk monitorering fremmes;
- lægger vægt på, at kontrolforanstaltninger generelt indføres i den relevante EU-lovgivning, idet regeringen arbejder for, at der gennemføres projekter med elektronisk monitorering i særlige situationer, herunder i forbindelse med torskekvoten i Kattegat;
- arbejder for, at bestanden af torsk i Nordsøen og Skagerrak genopbygges, og at man i den sammenhæng arbejder for, at torskekvoten – i det omfang det er muligt, og inden for rammerne af den biologiske rådgivning og EU's flerårige plan – fastlægges på et niveau, der sikrer, at det blandede demersale fiskeri ikke stopper for tidligt, idet torsk vil indgå som en bifangst i dette fiskeri;
- støtter Kommissionens forslag til bifangstkvote for torsk i Kattegat, idet fiskeri efter andre arter fortsat bør kunne finde sted under landingsforpligtelsen;
- støtter Kommissionens forslag for europæisk ål om at videreføre den balancerede løsning for 2019 med henblik på så vidt muligt at sikre en ensartet tilgang inden for EU;
- arbejder for, at der udvises tilbageholdenhed i kvotefastsættelsen for rødspætte i Nordsøen og Skagerrak i forhold til rådgivningen;
- arbejder for, at EU's overførsler af havtaske og andre arter i norske farvande øges;
- arbejder for, at der findes en passende fleksibel overgangsordning for brisling i Skagerrak og Kattegat, der tillader en balanceret fordeling af fiskerimulighederne mellem Nordsøen og Skagerrak, og
- arbejder for, at TAC for bestande, hvor der mangler en videnskabelig rådgivning eller er manglende/begrænsede bestandsoplysninger, må fastsættes under hensyn til forsigtighedsprincippet og ud fra en konkret vurdering, der inddrager øvrige relevante informationer med udgangspunkt i ICES' rådgivning.

Morten Messerschmidt fandt regeringens tilgang fornuftig med en fin balance mellem hensynet til fiskeriet og de biologiske forhold.

Han henviste til et høringssvar fra Dansk Sportsfiskerforbund, som problematiserede rimeligheden i, at hver lystfisker i halvåret april-oktober kun måtte fange en enkelt fisk om dagen. Med tanke på hobbyfiskeriets begrænsede betydning for fiskebestanden generelt virkede en sådan begrænsning nidkært regulerende. Passede det, og havde regeringen i givet fald en ambition om at få bestemmelsen fjernet? Og var det i givet fald realistisk?

Jan E. Jørgensen supplerede ved at spørge, hvordan man kan kontrollere, hvor mange fisk hver lystfisker fanger om dagen.

Erling Bonnesen mindede om, at udvalget tidligere havde diskuteret sælernes indvirkning på fiskebestandene. Det var en besværlig sag, hvis sælbestandene skulle reguleres, for det krævede aftaler med de andre lande omkring Østersøen. Han bad om en status over, hvad regeringen havde gjort siden sidst. Det var en smule mærkværdigt og ude af proportion, at man den ene gang efter den anden talte om at begrænse fiskerimulighederne for fiskerne, når sælerne, som udgjorde den største fiskerflåde, var ude af øje og ude af sind. Han var med på, at man havde indført et par prøveordninger med at skyde nogle sæler, men sælerne havde hurtigt fundet ud af, hvornår de skulle dykke.

Søren Egge Rasmussen fandt det dilemmafyldt, at man ville give tilladelse til bifangst af torsk ved jomfruhummerfiskeri, selv om ICES rådgav om et stop for fangst af torsk i Østersøen. Det var ikke nemt at give mandat til, om end Enhedslisten var parate til det, for der var lagt op til, at man gjorde sit yderste for at reducere bifangsten. Han spurgte, hvordan man ville kompensere for, at rådgivningen ikke blev fulgt. Det var desuden vigtigt, at regeringen havde en plan for, hvordan selektive redskaber for jomfruhummerfiskeriet og overvågning på fartøjerne kunne implementeres, og at man ville sikre, at bifangsten blev så lille som muligt – begge dele uanset hvad der måtte blive vedtaget i EU. Det var nu ministerens opgave og forpligtelse. Hvor hurtigt kunne overvågningen indføres? Og var det midler fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, der skulle sikre det?

Fødevarer- og fiskeriministeren svarede Morten Messerschmidt, at begrænsningen på en enkelt fisk om dagen kun gjaldt en enkelt art, nemlig havbars, som ikke spillede nogen særlig rolle i det danske rekreative fiskeri. Den generelle begrænsning var fortsat på fem fisk pr. dag.

NOT Til Jan E. Jørgensen sagde han, at det var svært at kontrollere lystfiskeri. Han kom gerne med et uddybende svar skriftligt.

Svaret til Erling Bonnesen lød, at man netop havde ansat to statslige sæljægere, der kunne regulere bestanden. En mere effektiv regulering var mere kompliceret og handlede om at undersøge sælernes aktivitet ved fiskenes gydepladser.

Han var enig med Søren Egge Rasmussen i, at det handlede om at begrænse bifangsten mest muligt. Det handlede også om forskning og udvikling af redskaber. Monitoreringen skulle indføres trinvis; der skulle være tid til indkøb og opsætning af udstyr og en ordentlig implementering. Fordi det blev defineret som et projekt, var der mulighed for støtte fra den Europæiske Hav- og Fiskerifond, så det ikke blev en økonomisk belastning for fiskerne. Men han var overbevist om, at det på langt sigt ville blive en fordel for dansk fiskeri, for der syntes ikke at være en mere effektiv måde at kontrollere landingsforpligtelsen på. Og hvis man kunne bytte monitoreringen for nogle små bifangstkvoter på torsk ved jomfruhummerfiskeri, var det en god investering. Han var klar over, at fiskerne ikke var glade for monitorering, men ved besøg på fiskerbåde havde han selv set, hvordan de bruger kameraer til overvågning af alt fra motoren til kabysen, så hvorfor ikke et mere til at overvåge fangsten?

Rasmus Nordqvist var skeptisk over for forhandlingsoplægget. Hvad lå der til grund for bifangstknoten på 130 ton, når ICES nu sagde 0? Var tallet udtryk for en socioøkonomisk baseret, rent politisk valg? Og hvor langt ville man gå med de selektive redskaber for at mindske bifangsten af torsk ved jomfruummerfiskeri?

Han spurgte desuden, om ministeren støttede det foregående års politiske beslutning om at støtte ålen på en anden måde end den, biologerne anbefalede. Var der kommet anden faglig rådgivning sidenhen?

Katarina Ammitzbøll havde netop været på besøg på havundersøgelsesskibet Dana fra DTU Aqua og der fået oplyst, at det ikke var fiskernes skyld, at torskebestandene var halveret de senere år. Det skyldtes bl.a. iltvind. Det Konservative Folkeparti støttede naturligvis, at man gjorde en indsats for at redde torsken, men talte også for at se tingene i en sammenhæng, hvor man var opmærksom på de primære årsager til problemerne.

Hun spurgte, hvordan overvågningen skulle finansieres. Kunne man bruge de ubenyttede EU-midler afsat til gennemførelse af integreret maritim politik? Og var det nødvendigt at gå EU-vejen i stedet for at anvende Danmarks eget stærke overvågningssystem i stedet for at udstyre små fartøjer med gps'er? Det skulle nødvendigvis ende med dobbelt overvågning. Kunne man ikke afsætte midler til et nyt havundersøgelsesskib? Det Konservative Folkeparti havde sammen med Venstre uden held kæmpet for at afsætte midler hertil under Forskningsreserven.

Søren Egge Rasmussen noterede sig, at ministeren ville arbejde for, at bestanden af torsk i Østersøen og Skagerrak blev genopbygget. Det kunne overvågning ikke sørge for. Ville ministeren i stedet indføre flere trawlfri områder, hvor torsken har gydepladser? Det krævede vel blot en national revidering af trawlbekendtgørelsen.

Om overvågning påpegede han, at det ikke var fiskerne, der skulle fotograferes, men fiskeredskaaberne og fangsterne. Så i denne sammenhæng var overvågning ikke slemt – det var bare med at komme i gang. Kunne ministeren oplyse, hvor hurtigt det kunne implementeres; kunne det påbegyndes allerede i 2020?

Fødevarer- og fiskeriministeren svarede Rasmus Nordqvist, at ICES havde ganske rigtigt anbefalet, at der slet ikke blev fanget torsk i Østersøen, men fiskeri efter jomfruummer er ikke muligt uden bifangst af torsk. Konsekvensen ville derfor blive et stop for fiskeri efter jomfruummer, som ville ramme fiskere på bl.a. Bornholm, Læsø og Anholt samt i Østjylland hårdt. Kommissionen havde bedt ICES om rådgivning om en bifangstkvote. Her havde ICES ifølge ministerens oplysninger svaret mellem 200 og 300 ton baseret på bifangsterne fra de tidligere år. Kommissionen havde derefter spillet ud med en sikkerhedsmargin ved at sige 130 ton. Tallet skulle sammenholdes med indførelsen af kameraovervågning og selektive redskaber.

Om ål svarede han, at det foregående års beslutning om at forbyde ålefiskeri i saltvand i en sammenhængende 3-månedersperiode blev fastholdt. Perioden skulle lægges mellem 1. au-

gust og 28./29. februar, og regeringen havde valgt at indføre den i december, januar og februar. Forbuddet gjaldt både erhvervs- og fritidsfiskeri. Skiftende danske regeringer havde gennem mange år arbejdet aktivt for at genoprette ålefiskeriet, og Danmark havde opfyldt Kommissionens krav om en reduktion i ålefiskeriet på 50 pct.

Han kom Katarina Ammitzbøll i møde ved at sige, at han gik ind for at anskaffe et nyt havforskningskib, og det kunne kun gå for langsomt. Processen var sat i gang i regeringen. Diskussionen gik blot på, hvornår det kunne indgå i en finanslov, og hvilken model det skulle være – en stor model ville også kunne bruges i Arktis, så det foretrak han personligt.

Svaret til Søren Egge Rasmussen lød, at trawlfri områder allerede var et redskab i anvendelse, og at spørgsmålet om øget anvendelse af det virkemiddel bl.a. indgik i forhandlingerne med Norge. Man skulle dog huske, at indførelse af trawlfri zoner i områder, hvor andre lande har fiskeriinteresser, skulle gennemføres gennem EU-regulering i en regional proces. Den nationale trawlbekendtgørelse kunne kun bruges i områder, hvor kun danske fiskere fisker.

Om tidsplanen oplyste han, at han på rådsmødet ville arbejde for en bindende dansk erklæring om at igangsætte monitoreringen allerede fra januar 2020 og implementere den i tre faser. Den foreløbige skitse lød på en forberedelsesfase fra januar-september 2020, en implementeringsfase fra september 2020-juni 2022, hvor man gradvis får flere kameraer ind i overvågningsprogrammet, og en evalueringsfase fra juli-december 2022. Styregruppen ville bestå af ministeriet, Fiskeristyrelsen, DTU Aqua, Danmarks Fiskeriforening og andre fiskeriforeninger samt EU-Fiskerikontrolagenturet (EFCA), hvis retningslinjer projektet ville følge. Man ville gå efter at opsætte så mange kameraer som muligt i 2020, men det kunne ikke gøres på en gang. En indfasningsperiode var nødvendig, også fordi Fiskeristyrelsen var under genopbygning.

Katarina Ammitzbøll glædede sig meget over oplysningen om et nyt havforskningskib.

Ulla Tørnæs stemte i.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvor hurtigt man kunne tage de selektive redskaber i brug for at beskytte torsken, idet han mindede om, at kvoterne var for 2020.

Og havde man meldt ud fra dansk side, at der var brug for at udvide de trawlfri zoner. Gjorde man alt, man kunne, for at beskytte torsken?

Vedrørende ålen mindede han om, at beslutningen om, hvordan den skulle beskyttes, var udtryk for et politisk kompromis og ikke havde taget udgangspunkt i fagkundskaben. Var der fortsat kun tale om politisk stillingtagen, eller var biologerne kommet med en ny faglig evaluering?

Søren Egge Rasmussen var overrasket over de nye oplysninger om ICES' rådgivning om en bifangstkvote. Det fremgik ikke af bilagene, hvilket gjorde det svært at forberede sig og tage

stilling til forhandlingsoplægget. Han appellerede til, at ministeriet forbedrede bilagene fremover. Med de nye oplysninger så det bedre ud.

Han opfordrede til et opfølgende møde om trawlfri områder. Ministeren havde ret i, at det var svært at indføre dem, hvor andre lande fisker, men så måtte man satse på de rent danske områder, så torsken havde fred til at gyde i nogle måneder. Ministeren sagde selv, at han ville arbejde for, at bestandene blev genopbygget, så kunne man gå videre på den måde – uanset hvad der måtte blive vedtaget i EU?

Fødevarer- og fiskeriminister svarede Rasmus Nordqvist, at man fra dansk side gjorde alt for efterleve sine forpligtelser. Tallene var ikke grebet ud af den blå luft. Man arbejdede inden for flerårige forvaltningsplaner, og hvor de årlige kvotefastsættelser afveg fra dem, samlede man op på længere sigt, så planerne blev fulgt i flerårigt perspektiv.

Om hastigheden sagde ministeren, at de selektive redskaber ville blive taget i brug fra den 1. januar 2020. Han havde løbende en dialog med Sverige og Norge om yderligere beskyttelsesforanstaltninger

Over for Søren Egge Rasmussen medgav han, at bilagene omfattede mange tal og tabeller, men de pågældende tal for bifangstkvote stod i en tabel om EU-bestande på side 8 i samle-notatet. Der stod, at det ikke var muligt at estimere fangsterne i 2020, men at de seneste fangstestimer i 2018 var på 284 ton. Han forstod, at det var ICES' estimer. Der var ikke tale om en anbefaling, men om rådgivningen. Han tilbød gerne at udbygge bilagene og gøre dem klarere ved at nævne de relevante tal i brødteksten.

Han var indstillet på at bruge trawlfri områder som virkemiddel og var enig i, at man skulle gå videre med redskaber til at sikre de danske bestande uafhængigt af Kommissionens beslutninger.

Rasmus Nordqvist var stadig ikke klar over, om ICES faktisk havde rådgivet om, at det var forsvarligt med en bifangst på 284 ton. Var der ikke bare tale om en konstatering af tallet for 2018?

Han glædede sig over, at de selektive redskaber ville blive indført allerede fra den 1. januar 2020. Udviklingen gik ikke i en positiv retning, så man måtte være hårdere og hårdere i sin tilgang for at beskytte arterne.

Fødevarer- og fiskeriminister svarede, at ICES havde rådgivet om en ansvarlig bifangstkvote på 284 ton, efter at Kommissionen havde spurgt, hvor langt man kunne gå for ikke at lukke jomfruhummerfiskeriet. Han tilbød en generel teknisk redegørelse over, hvordan kvoterne blev fastsat, herunder hvordan man anvender den biologiske rådgivning.

Regeringen gjorde alt, hvad der stod i dens magt for at leve op til forpligtelserne. Et lyspunkt var, at mange fiskearter var i fremgang i Nordsøen og Skagerrak, bl.a. på grund af beslutninger, man havde truffet i EU.

Rasmus Nordqvist var stadig i tvivl om, hvad ICES nøjagtigt havde rådgivet om, for nu sagde ministeren pludselig, at det var for ikke at lukke ned for fiskeriet af jomfruhummer, og så handlede det jo om noget socioøkonomisk og ikke om at beskytte torsken. Der var dog mange andre fornuftige dele af forslaget. Han takkede for initiativet om tekniske gennemgange.

Ministeren talte om forpligtelser, men de handlede ikke primært om regler, men om ansvaret for at beskytte naturen, og man kunne godt i højere grad fra dansk side arbejde for naturen snarere end for fiskerierhvervet i nogle lokalområder, som sørgeligt nok led under den måde, man i mange år havde behandlet naturen på.

Fødevarer- og fiskeriministeren erklærede, at den nye regering havde sat en ny, bæredygtig kurs, hvor man tog ansvar for naturen, biodiversiteten og eftertiden. Men han mindede om, at beskyttelsen af naturen også sker gennem aftaler og regler, som man skal gøre alt for at leve op til. Der var ikke nogen modsætning mellem at efterleve regler og tage ansvar for naturen.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

FO 2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2016/1139 for så vidt angår indførelsen af kapacitetsgrænser for fiskeri efter torsk i den østlige del af Østersøen samt dataindsamling og kontrolforanstaltninger i Østersøen og af forordning (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår endeligt ophør for fartøjer, der fisker efter torsk i den østlige del af Østersøen – *Generel indstilling*

KOM (2019) 0564

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Fødevarer- og fiskeriministeren: Punkt 2 er et nyt forslag fra Kommissionen om mulighed for omprioritering af midler til kompensation i form af ophugning af fartøjer i Østersøen. Som I sikkert husker, er der tale om en kritisk situation i Østersøen for flere bestande – især østtorsk. En del af kompromisset i oktoberforhandlingerne blev derfor, at Kommissionen skulle se på muligheder for at kompensere de fiskere, der bliver hårdest ramt af kvotereduktionerne i Østersøen.

Kommissionen kom den 31. oktober med et forslag til ændring af reglerne for Den Europæiske Hav- og Fiskerifond. Ændringen giver medlemsstaterne mulighed for at give støtte til ophugning af fiskefartøjer, der har fisket efter torsk i underområde 25-32 i den østlige Østersø og underområde 24 i den vestlige Østersø.

Fra dansk side har vi understreget, at der også skal tages hensyn til de fiskere, der fisker henholdsvis torsk eller sild i vestlig Østersø, da de også bliver ramt af meget væsentlige reduktioner. Dette er inkluderet i formandskabets kompromisforslag.

Kommissionen ønsker med forslaget samtidig at styrke fartøjsovervågningen og dataindsamlingen om bestandene i Østersøen. Derfor foreslår Kommissionen, at fartøjer i Østersøen, der fisker i områder med østtorsk, skal have et fartøjsovervågningssystem eller tilsvarende installeret. I dag er fartøjer under 12 meter undtaget fra en sådan forpligtelse. Det er vi indforstået med fra dansk side, så længe der kommer en rimelig overgangsordning.

Derudover foreslår Kommissionen i forhold til dataindsamling, at der skal være en observatørdækning på mindst 20 pct. på havet af fartøjer, der fanger østtorsk. Det vil være meget omkostningstungt at skulle uddanne og ansætte et så stort antal observatører for at kunne leve op til dette krav. Det er derfor vores vurdering, at dette krav ikke står mål med størrelsen af det fiskeri, som man ønsker at overvåge.

Det er vi ikke de eneste, der mener. I formandskabets kompromisforslag udgår både kravet til overvågning og dataindsamling.

Endelig er det vigtigt at understrege, at forslaget ikke indeholder nye EU-midler. Det er med andre ord op til medlemsstaterne at omprioritere midler fra deres hav- og fiskerifondsprogram

til at støtte ophugning af de fartøjer, som er hårdest ramt af kvotereduktionerne for torsk i Østersøen.

Som altid vil det kræve en efterfølgende proces herhjemme, hvis vi vil udnytte de muligheder, som nye EU-regler giver. Med forhandlingsoplægget tager vi altså ikke stilling til, hvorvidt støtte til ophugning er den rigtige vej at gå i Danmark. Det kommer vi selv til at drøfte. Jeg har tidligere nævnt, at jeg gerne vil se samlet på situationen i Østersøen, og alle de faktorer der er i spil. Det er stadig ambitionen.

Formandskabet har allerede sat forslaget på dagsordenen for det her rådsmøde med henblik på generel indstilling, så forhandlingerne med Europa-Parlamentet kan begynde i det nye år. Det er derfor sagen allerede er på til forhandlingsoplæg i denne omgang.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, idet man:

- arbejder for, at fiskerfartøjer, der har fisket vesttorsk og vestsild, også omfattes af forslaget om endeligt ophør med henvisning til, at fiskerimulighederne for disse to bestande også er blevet væsentligt reduceret;
- arbejder for, at der indføres en overgangsordning for indførelse af nye kontrolkrav;
- arbejder for, at kravet om observatørdækning udgår;
- arbejder for, at der indarbejdes en model for krav til registrering af fangster i logbogen (den såkaldte logbogstolerance), der er praktisk anvendelig og brugbar i andre farvandsområder;
- lægger vægt på, at et eventuelt kapacitetsloft for dele af Østersøen bør være administrativt håndterbart og tage hensyn til det faktiske fiskerimønster;
- arbejder for, at støtte til ophugning skal medføre en reel nedgang i en medlemsstats kapacitet, og
- arbejder for, at reglerne bliver omkostningseffektive, administrerbare og kontrollerbare.

Morten Messerschmidt tvivlede på, at bestemmelsen om elektronisk overvågning på alle fartøjer, herunder dem med en længde på under 12 m, stod mål med gevinsten for den enkelte fisker. Var problemet med ulovlig fangst fra små både virkelig stort nok til, at man kunne tillade sig at pålægge fiskere med så lille kapacitet en sådan udgift? Dansk Folkepartis opbakning var afhængig af, om ministeren kunne redegøre for det.

Kim Valentin meddelte, at Venstre støttede forhandlingsoplægget med den bemærkning, at det ikke var danske fiskere fra de små havne på Fyn, Sjælland og Bornholm, der ødelagde bestandene i Kattegat og Østersøen. Det var vigtigt at hjælpe de professionelle fiskere med at få et fornuftigt udkomme af deres erhverv. Han kunne ikke tro, at ministeren ville huskes som den minister, der lagde dansk fiskeri i Østersøen og Kattegat i graven. Det var vigtigt at have øje for, at de tilbageværende fiskerihavne holdt mange små lokalsamfund oppe rundt omkring på øerne. Det skulle EU tage højde for i kvotefordelingen. Han bad ministeren bekræfte, at det

vigtigste for fiskerne er at kunne fange fisk og ikke at få penge og gunstige muligheder for op-hugning.

Det handlede om at skabe en ordentlig hverdag for fiskerne og et grundlag for, at fiskeriet kan finansieres ved ikke at belaste fiskerne med konstant skiftende kvoter og årlige nye investeringer i overvågningskameraer samt fiskegrej og net til nye fangstmetoder. Fiskerne måtte ned og låne penge i banken, som efterhånden fandt erhvervet usikkert og derfor kun ville låne ud til høj rente. Man skubbede fiskerne gradvis ud af erhvervet og forhindrede det nødvendige generationsskifte. Var ministeren opmærksom på den problematik?

Desuden mindede han om, at man skulle sikre, at alle landes fiskere blev overvåget på lige fod i de danske farvande, for hvis det kun var danske fiskere, der blev overvåget, skabte man unfair konkurrencevilkår. Nye undersøgelser havde vist, at det var muligt at fiske uden væsentlig udsmid, så var der overhovedet brug for elektronisk overvågning? Valgte man en enkel løsning, som fiskerne kunne leve med til hverdag? Og kunne ministeren bekræfte, at det i givet fald ikke var fiskerne selv, der skulle have penge op af lommen?

Erling Bonnesen tvivlede på, at ophugningsstøtte var interessant for særlig mange af fiskerne. Når man talte med dem, gav de udtryk for frustration. Der var behov for en samlet diskussion om, hvordan man kunne bevare de små fiskerisamfund på øerne. Det var også vigtigt af hensyn til turismen. Hvis ikke rammerne kom på plads, ville man om få år kunne konstatere, at der ikke var flere danske fiskere, der fiskede i Kattegat og Østersøen. Hvad var ministerens intentioner?

Søren Egge Rasmussen noterede sig, at Den Europæiske Revisionsret havde kritiseret, at EU gennem årene havde givet milliarder i ophugningsstøtte, uden at det havde resulteret i en mindre fiskeriflåde. Gav man i virkeligheden støtte til opkøb af nye fartøjer?

Enhedslisten støttede forhandlingsoplægget, men det var ikke et udtryk for, at partiet var for, at Den Europæiske Hav- og Fiskerifond pr. automatik skulle støtte ophugning. Midlerne burde snarere bruges på kameraovervågning, men muligheden for ophugningsstøtte måtte gerne være til stede.

Fødevarer- og fiskeriministeren var enig med Morten Messerschmidt i, at overvågning af helt små fartøjer ikke gav meget mening og måske ikke engang fysisk kunne implementeres. I kompromisforslaget om Østersøen var elektronisk og fysisk monitorering taget ud. Som han nævnte under det foregående punkt, skulle monitoreringen indføres trinvis for Kattegats vedkommende, så man kunne sikre en ordentlig implementering.

Han var stort set enig i Kim Valentins betragtninger. Det var ikke fiskeriet alene, der var skyld i problemerne, men også bl.a. forurening i Østersøen gennem mange år. Hvis forslaget om ophugningsstøtte blev vedtaget, var implementeringen op til landene selv, og Danmark kunne tilrettelægge indsatsen ud fra egne behov. Støtte til ophugning betød ikke nødvendigvis, at

fiskeren skulle lægge sin båd op for altid; det kunne også være en midlertidigt. Den diskussion kunne man tage senere. Det var også svar til Søren Egge Rasmussen.

Til Erling Bonnesen oplyste han, at han netop havde sat gang i en proces med en helhedsplan for fiskeriet i Østersøen, hvor den langsigtede finansiering kunne indgå i diskussionerne. Dialogen var i gang med fiskerierhvervet, og partierne ville blive involveret.

Katarina Ammitzbøll støttede muligheden for støtte til ophugning, men så på den anden side gerne, at fiskerierhvervet blev opretholdt. Kunne man ikke satse på omskoling i stedet? Ellers endte man med fiskere på understøttelse frem for folk, der med stolthed forsørger sig selv og udøver deres erhverv på havet.

Fødevarer- og fiskeriministeren var enig i, at det handlede om at opretholde en fiskerikultur. Folk skulle også fortsat kunne få friskfanget fisk, hvor de bor, og man skulle opretholde de forskellige egne muligheder for at få lokal fisk. Han var opmærksom på, at omskoling og skabelse af nye typer job inden for fiskeriet måtte indgå i en helhedsplan for det østlige fiskeri.

Rasmus Nordqvist syntes, at man blandede socioøkonomiske diskussioner for meget sammen med vigtigheden af at beskytte havmiljøet og arter under pres. Han medgav, at det var sørgeligt, at situationen gik ud over nutidens fiskere, men når havets ressourcer er under pres, må man indskrænke fiskerimulighederne. Det var ikke fiskernes skyld, men blot en realitet.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013

– *Politisk drøftelse/fremskridtsrapport*

KOM (2018) 0392

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 23)

KOM (2018) 0392 - svar på spm. 3, om landbrugsstøttemodtagere fra Ungarn, fra ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling

KOM (2018) 0392 - svar på spm. 2 om, hvilken betydning den større fleksibilitet mellem søjlerne under den fælles landbrugspolitik har for konkurrencesituationen mellem landene i EU, fra ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling

KOM (2018) 0392 - svar på spm. 1 om, hvordan landbruget skal bidrage til klimamålsætningen om, at 25 pct. af den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 skal anvendes til klimatiltag, fra ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling

KOM (2018) 0392 – bilag 7 (kopi af MOF alm. del - svar på spm. 146-148 om EU's landbrugspolitik)

KOM (2018) 0392 – bilag 6 (miljø- og fødevarerministerens kommentar til henvendelsen fra Sammenslutningen af Danske Småøer)

KOM (2018) 0392 – bilag 4 (miljø- og fødevarerministerens kommentar til henvendelsen af NOAH og Frie Bønder – Levende Land)

KOM (2018) 0392 – bilag 3 (henvendelse af 1/11-18 fra Sammenslutningen af Danske Småøer)

KOM (2018) 0392 – bilag 2 (henvendelse af 4/10-18 fra NOAH og Frie Bønder - Levende Land)

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 260, senest behandlet i EUU 15/11-19)

Punkterne 3-5 blev behandlet samlet; se punkt 5.

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013

– Politisk drøftelse/fremskridtsrapport

KOM (2018) 0393

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 53)

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 260, senest behandlet i EUU 15/11-19)

Punkterne 3-5 blev behandlet samlet; se punkt 5.

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter, om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav

– Politisk drøftelse/fremskridtsrapport

KOM (2018) 0394

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 64)

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 260, senest behandlet i EUU 15/11-19)

Fødevarer- og fiskeriministeren: Punkterne 3-5 er reformen af EU's landbrugspolitik, hvor vi på rådsmødet får en fremskridtsrapport fra det finske formandskab. Fremskridtsrapporten fremhæver, at der fortsat skal arbejdes på en række områder under det kroatiske formandskab, før vi kan afslutte arbejdet. Det gælder bl.a. for det grønne område.

Her vil jeg gerne nævne, at der var en positiv drøftelse på det sidste rådsmøde. Det finske formandskab har således taget den danske idé om en samlet øremærkning for begge søjler til sig. Der er dog lang vej til succes endnu. Der er nemlig hverken appetit på at forhandle pro-centsats, eller hvad der kan tælle med i den øremærkning, før der er klarhed om budgettet.

Det er derfor heller ikke nok at gå efter en høj øremærkning; vi skal også have ambitiøse redskaber. Derfor er det vigtigt, at de nye økoordineringer skal kunne bruges til at understøtte vigtige EU-regler som f.eks. vandrammedirektivet eller Natura 2000-indsatsen.

Derudover er der selvfølgelig bruttoarealmodellen, som er et forsøg på at ændre incitamentsstrukturen i landbrugspolitikken i en mere grøn retning. Her har det finske formandskab præsenteret et ændringsforslag, som går i den rigtige retning, men også her er vi langt fra mål. Der er eksempelvis stadig ikke mulighed for, at landbrugerne kan bevare støtten til deres arealer,

hvis de af hensyn til klimaet lader arealerne blive oversvømmet eller planter træer uden støtte. Det er noget, vi knokler videre med.

Derudover har jeg som tidligere nævnt også hele tiden fokus på konkurrencevilkår i forhandlingerne. Og det er bl.a. under denne overskrift, at vi lægger vægt på, at lofterne for den markedsforvridende koblede støtte reduceres. Der er nogle medlemsstater, der bruger denne støtte i meget høj grad og ønsker den øget. Det skal undgås, så markedsorienteringen bevares.

Regeringen fortsætter også det tætte samarbejde med en række lande som f.eks. Italien og Holland om at modarbejde omfordeling af den direkte støtte til fordel for især de central- og østeuropæiske lande. Det sker bl.a. med et opdateret fælles positionspapir. Det ligger i forlængelse af den tidligere regerings arbejde.

Her vil jeg gerne knytte en enkelt bemærkning mere til budgettet. Stats- og regeringscheferne drøfter et finsk kompromis i disse dage. Som tidligere nævnt forventer vi først en afklaring af Rådets holdning til landbrugspolitikken, når der ligger en aftale om budgettet. Når jeg vender tilbage i januar, må vi således se, om der er tilstrækkelig fremdrift i forhandlingerne til, at jeg kan præsentere mit forhandlingsoplæg.

Morten Messerschmidt fandt det ubegribeligt, at EU, som blev oprettet for at bevare freden i Europa, var endt med at skulle støtte dansk skolemælk. Havde Danmark ikke selv råd til at uddele skolemælk for 10 mio. kr. og frugt for 12 mio. kr.? Det var noget pjat, at EU blandede sig i det.

Udvidelsen af plantningsrettighederne for vin bekymrede ham. I Sydfrankrig, bl.a. Cahors og Roussillon, var man allerede begyndt at tage ikke særlig velegnede områder i brug. Hvilke overvejelser havde man gjort sig for at sikre, at kvaliteten ikke forringes?

I Europa-Parlamentet havde der samlet sig et flertal for at give mulighed for opkøb til intervention for grise og fjerkræ, både i relation til Brexit og til eventuelle sygdomme. I høringssvarene havde Landbrug & Fødevarer udtrykt sig positivt. Delte regeringen opfattelsen af, at der kunne være risici forbundet med nye sygdomme, som kunne begrunde opkøb til intervention?

Fødevare- og fiskeriministeren konstaterede, at EU's finansiering af skolemælk og frugt var en succes, skolerne var glade, og EU-midler var nu engang afsat til det formål, så det var nok godt at bruge dem.

Om vinproduktion svarede han, at regeringen havde haft en fleksibel tilgang, fordi klimaændringerne til dels nødvendiggjorde nye vinsorter i visse områder. Til gengæld kunne han oplyse, at der ikke var støtte til forslaget, så det ville ikke blive vedtaget.

Erling Bonnesen noterede sig med interesse, at ministeren sagde, at fokus skulle rettes mod konkurrencevilkårene. Det var vigtigt, at reformen ikke endte med en forringet konkurrencesituation.

tuation for de danske landmænd. Kunne ministeren sætte et par ord på den nationale udmøntning af reformen. Han tænkte her ikke mindst på økoordiner hvor flest mulige af de grønne krav skulle ind. Den tilgang var Venstre enige i, men man skulle sørge for, at alle lande levede op til forpligtelserne.

Søren Egge Rasmussen meddelte, at Enhedslisten kunne støtte en samlet øremærkning i de to søjler, at man fik mest muligt miljø for pengene, og at landbrugsstøtten gik fra ren produktionsstøtte til et middel, hvormed man kunne få landbrugsarealerne til at indgå i klimaløsninger. Det var vigtigt, at forhandlingerne kom til at trække i den retning. Danmark manglede f.eks. at leve op til vandrammedirektivet. I finanslovsaftalen var man gået i gang med at udtage lavbundslande de næste 10 år. Det var et godt tiltag, men hvad fik man for 200 mio. om året? Måske 1500 hektar lavbundslande, dvs. 15.000 hektar på 10 år. Det battede ikke nok. Det var derfor vigtigt, hvilket mandat regeringen ville søge i 2020. Han så frem til, at det blev så grønt som muligt, og håbede, at det blev præget af det avisindlæg, ministeren sammen med miljøministeren netop havde forfattet om at vægte det grønne i landbrugspolitikken. Det var væsentligt at kæmpe for bruttoarealmodellen, som ville sikre, at landmænd ikke blev straffet, når der opstod lidt natur i et hjørne af en mark med f.eks. fem træer.

Fødevarer- og fiskeriminister var enig med Erling Bonnesen i, at man skulle sikre, at forpligtelser, der lå i grønningen af landbrugsstøtten, blev obligatorisk og forpligtende for alle lande, ikke blot for at sikre dansk landbrugs konkurrenceevne, men også af hensyn til klimaet.

Han var også meget enig i Søren Egge Rasmussens betragtninger. De 200 mio. kr., der var afsat til udtagning af lavbundslande, var ikke tilstrækkeligt. Man skulle kigge efter andre finansieringskilder end blot statslige midler, og der var bestemt interessenter, man kunne tiltrække.

6. Kommissionens meddelelse om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove

– *Vedtagelse af rådskonklusionerne*

KOM (2019) 0352

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 73)

EUU alm. del (19) – bilag 140 (udvalgsmødereferat side 94, senest behandlet i EUU 11/10-19)

Fødevarer- og fiskeriminister: Punkt 6 er rådskonklusioner om afskovning, der skal ses som Rådets svar på Kommissionens meddelelse om verdens skove fra juli. Fra dansk side er vi godt tilfredse med rådskonklusionerne, da de klart opfordrer Kommissionen til at følge op på meddelelsen med en køreplan, der indeholder konkrete handlinger. Det er noget, vi har efterspurgt fra dansk side gennem flere år, og vi støtter derfor konklusionerne.

7. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2020 af fiskerimulighederne for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Middelhavet og Sortehavet

– *Vedtagelse*

KOM (2019) 0453

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 82)

Fødevarer- og fiskeriministeren henviste for dette punkts vedkommende til samlenotatet.

8. Rådskonklusioner om fødevarerhandel i fødevarerekæden

– *Vedtagelse af rådskonklusionerne*

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 85)

Fødevarer- og fiskeriministeren: Det er positivt, at Rådet tager dette grænseoverskridende emne op, for der er grundlag for at styrke samarbejdet mellem myndighederne i EU.

9. Rådskonklusioner om dyrevelfærd – en integreret del af bæredygtig husdyrproduktion

– *Vedtagelse af rådskonklusionerne*

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 86)

Fødevarer- og fiskeriministeren: Dyrevelfærd er som bekendt er en meget vigtig prioritet for Danmark, regeringen og for mig personligt. Derfor er jeg også tilfreds med, at rådskonklusionerne understreger flere af de udfordringer, vi står over for. Det gælder eksempelvis på transportområdet, hvor Kommissionen opfordres til at opdatere lovgivningen.

Det er også positivt, at Kommissionen opfordres til at udarbejde en ny strategi for dyrevelfærd, da den seneste EU-strategi udløb i 2015. Kort sagt er der en del arbejde at tage fat på, og det vil jeg også bruge rådsmødet til at gøre den nye kommission opmærksom på.

Morten Messerschmidt undrede sig over, at regeringen gjorde så lidt ud af dyrevelfærd i notaterne. Hvad bød den ind med? Den nuværende klima- og energiminister gjorde som MEP i sin tid meget ud af at arbejde for maksimum 6-8 timers dyretransporter, men der var også mange andre vigtige aspekter end transport på dyrevelfærdsdagsordenen.

Fødevarer- og fiskeriministeren delte Morten Messerschmidts passion for emnet dyrevelfærd, som ikke bare var vigtigt for dyrene, men også forbrugernes ønske. Han ville gerne udbygge emnet i sit næste rammenotat og komme ind på, hvilke felter regeringen satsede på ud over transport.

10. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår finansiell disciplin fra regnskabsåret 2021 og forordning (EU) nr. 1307/2013 for så vidt angår fleksibilitet mellem søjler for kalenderåret 2020

– *Sagen er ikke på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, men forventes sat på dagsordenen for et kommende rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM (2019) 0580

Rådsmøde 3740 – bilag 1 (samlenotat side 88)

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 260 og 269, senest behandlet i EUU 15/11-19)

Fødevarer- og fiskeriministeren: Punkt 10 er en del af overgangsforslaget fra den nuværende landbrugspolitik til den nye landbrugspolitik. Forslaget er uhyre teknisk, men drejer sig grundlæggende om at sikre hjemmel til, at budgetlofterne kan tilpasses for den direkte støtte i finansåret 2021, når en aftale om den flerårige finansielle ramme er faldet på plads.

Dette forslag har Europa-Parlamentet og Rådet indikeret, at de ikke har ændringsforslag til, og derfor ventes det vedtaget ret hurtigt.

Det andet overgangsforslag indeholder en del mere substans. Jeg nævnte allerede nogle af udfordringerne i november. Og det er et forslag, som vi vender tilbage til igen. Det forventes nemlig tidligst at blive vedtaget en gang til sommer.

11. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

12. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 3. Modtagelse af deputation fra Finans Danmark vedr. de kommende Baselregler
EUU alm. del (19) – bilag 231 (henvendelse af 11/12-19 fra Finans Danmark)

Finans Danmark repræsenteret ved
Administrerende direktør Ulrik Nødgaard
Viceadministrerende direktør Ane Arnth Jensen

Ulrik Nødgaard, Finans Danmark, påpegede det meget bekymrende emne: I hvor høj grad og hvordan banker skal være polstrede. Der var ikke tale om at ville rulle allerede vedtagne krav til banker og realkreditinstitutter tilbage, men om et forslag til behandling i Bruxelles i 2020: Basel IV.

Når der skal reguleres for banker og realkreditinstitutter, starter en klub af centralbanker i Basel med at komme med et bud på regler. Efterfølgende skal der i Bruxelles opnås enighed om, hvordan disse forslag omsættes til europæisk lovgivning, og nogle gange foregår der et efterfølgende lovgivningsarbejde i Folketinget.

Som systemet p.t. så ud, skulle der ekstra polstring til, hvis der lånes ud med meget høj risiko. Det er et godt og sundt princip. Finans Danmark havde derimod et problem med det nye forslags såkaldte gulv, der underligt nok medfører, at for de sikreste lån – såsom til kunder som Grundfos og Danfoss – skulle der ske en meget markant forøgelse af kapitalkravene og med den risiko, at det kom til at påvirke prissætningen. Bankerne lavrisikolån blev altså straffet. Finansministeriet, Finanstilsynet og Nationalbanken var alle enige med Finans Danmark i, at det var et problem. For Danmarks vedkommende talte man om et polstringskrav på ca. 80 mia. kr. Hvis egenkapitalen skal have en forrentning på 10 pct., betød de 80 mia. kr. en øget udgift for medlemmerne på 8 mia. kr. Der var en risiko for, at det før eller siden ville afspejle sig i prissætningen i et omfang, så det smitter af på vækst og beskæftigelse. Det forekom ekstra ærgerligt, at forslaget ikke gav meget mere finansiel stabilitet, fordi man blev animeret til at have højriskolån på balancen.

Generelt ville de nordiske lande blive hårdt ramt af forslaget – Sverige i særdeleshed – men også Holland og til en vis grad også de tyske og franske banker. Erhvervsministrene og finansministrene var ikke på en nem opgave, for i Økofin var der et stykke vej til at opnå opbakning til at implementering af et system, som passer til hele EU. Man måtte finde en løsning, der respekterer den aftale, som var indgået internationalt, og som var tilpasset EU og den europæiske økonomi.

Ane Arnth Jensen, Finans Danmark, forklarede, at den danske realkreditmodel havde eksisteret i mere end 200 år. Realkrediten har en lav risiko, der gør den billig og finansielt sikker. Problemet var, at bankerne nærmere ville blive straffet for en høj grad af sikkerhed, når man lagde man et gulv for kapitalkravene. Et ekspertudvalg i Finanstilsynet havde regnet på, at det med gulvet gennemsnitligt for et boliglån på 1 mio. kr. ville medføre en stigning i kapitalkrav fra

21.000 kr. til 37.000 kr. Det er en stigning på 76 pct. P.t. kostede det 10 pct. at skaffe den kapital; det er 1.600 kr. pr. lån for 1 mio. kr. Det var voldsomt og svarer til 20 pct. oven i den nuværende pris på et fastforrentet lån. Pointen var, at det ikke var berettiget, fordi der er lav risiko. Der var indgået en global aftale, som også USA var en del af, men man kan ikke sammenligne amerikanske boliglån med europæiske og slet ikke med de danske. Amerikanerne ville kun få en 1,5-procentsstigning i kapitalkrav, EU en stigning på omkring 25 pct.

Morten Messerschmidt anerkendte problemet. Det gode var, at amerikanerne kunne implementere det på deres måde, og europæerne på deres. Det dårlige var, at det brede flertal i EU ikke så noget problem, fordi de ikke kendte realkreditsystemet og derfor kun var fokuserede på at løse nationale udfordringer. Var det ikke sådan, det politiske landskab så ud? Hvad var status i det nuværende Europa-Parlament? Og hvad var Finans Danmarks forventninger til Kommissionen til implementeringen af Basel IV?

Rasmus Nordqvist mente, at der havde været lydhørhed hos Kommissionen i spørgsmålet om, hvordan man kunne beskytte realkreditområdet. Hørte han Finans Danmark sige, at det ikke var deres oplevelse? Umiddelbart forekom det fornuftigt at skærpe kravene til banksektoren. Kunne man ikke beskytte realkreditområdet uden at slække på kravene til lån til erhvervslivet?

Katarina Ammitzbøll var interesseret i at vide, hvilke muligheder der var for at gøre noget. Hvor tæt var man på, at det opridsede scenario blev en realitet?

Erling Bonnesen spurgte, om deputationens fremmøde var et nødråb, eller om der begyndte at komme mere forståelse for realkreditsystemet.

Ulrik Nødgaard, Finans Danmark, sagde, at der havde været gjort et stort arbejde for at skabe forståelse for den danske realkreditmodel. I tidligere sager havde man fundet løsninger. Forskellen var bare, at den internationale aftale, der nu var på bordet, indeholdt det særlige gulvkrav som et meget centralt element. Derfor var det en meget bredere diskussion end, om man kunne lide den danske realkreditmodel eller ej, for forslaget ville påvirke en stor gruppe af lande og landes banker forholdsvis bredt. Kommissionen havde selv været med til at forhandle det, men ville blive ked af at blive beskyldt for ikke at leve op til den internationale aftale. Der var lagt op til, at der kunne være mulighed for at håndtere særlige karakteristika. Der var nu et høringsvindue åbent, hvor erhvervsministeren også skulle komme med input. Men forventningen var, at det, Kommissionen ville komme på banen med i løbet af 2020, ville være problematisk. Det så også forholdsvis vanskeligt ud i Økofin. Kun i Europa-Parlamentet var der en større variation i synspunkter og frustration over, at der sad nogle embedsmænd og centralbankchefer i et tårn i Basel og nærmest dikterede, hvordan de europæiske banker og realkreditinstitutter skal reguleres.

Om i hvor høj grad det kom til at påvirke boligejere og erhvervslivet, sagde Ulrik Nødgaard, at undersøgelser lavet i samarbejde med Finanstilsynet og Nationalbanken viste, at halvdelen af

de 80 mia. kr. er belastning for boligejere, den anden halvdel en belastning for erhvervskunder. Kravet om et gulv var så central en del af forslaget, at Europa ville blive beskyldt for ikke at følge internationale aftaler, hvis man tog den ud. Finans Danmark havde været sagen grundigt igennem og havde et konkret forslag, der gik på at kun at anvende gulvet på dele af kapitalkravene. Ud fra ordlydsfortolkning mente han, at det ville være inden for skiven af det aftalte og dermed respektere de internationale aftaler, ligesom det kunne implementeres på en måde, som kan bruges i Europa. Det Europæiske Banktilsyn mente dog, at den foreslåede model var på kanten af, hvad der var aftalt i international sammenhæng, og at der derfor var brug for politisk opbakning. Det kunne være problematisk, fordi centralbankerne i nogle af de lande, der sidder med i Baselkomiteen, læner sig meget ind over de pågældende landes regeringer. Det var således ikke forventningen, at f.eks. den hollandske regering ville arbejde på at få lavet forslaget om.

Ane Arnth Jensen, Finans Danmark, påpegede, at der var fortilfælde, hvor EU havde valgt at se bort fra Baselforslagene i væsentlig grad. Det var i 2012, hvor der kom nogle likviditetsregler på bordet. I EU havde man gennemført en lovgivning for realkredit i EU – en grundlov for de dækkede obligationer (covered bonds) – og det var forekom hende mærkeligt at gennemføre ny lovgivning, der torpederer kvaliteterne ved dem. De er netop forbundet med lav risiko og burde derfor også ledsages af lave kapitalkrav.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3741 (miljø) den 19. december 2019

EUU alm. del (19) – bilag 230 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren forelagde to punkter til orientering.

1. Rådskonklusioner om forberedelse af FN's biodiversitetskonventions globale ramme for biodiversitet efter 2030

– *Vedtagelse af rådskonklusioner*

Rådsmøde 3741 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Miljøministeren: Rådskonklusionerne har til formål at fastlægge den overordnede ramme for EU's arbejde med biodiversitet globalt frem mod FN's biodiversitetskonventions 15. partsmøde (COP 15) i Kina i oktober 2020.

Det er vigtigt for regeringen, at der med rådskonklusionerne sendes et klart signal om, at EU skal udvise globalt lederskab med henblik på vedtagelse af en ambitiøs aftale om nye globale naturmål til partsmødet. EU kan f.eks. vise lederskab ved at sætte fokus på beskyttede områder i EU og forbedre forvaltningen af dem. Dette er et klart budskab, som regeringen bakker op om.

Regeringen hilser det velkomment, at det som et prioriteret område er fremhævet, at der er behov for at styrke integrationen af hensynet til biodiversitet i alle sektorer. Derudover finder regeringen det positivt, at vigtigheden af at indarbejde hensynet til biodiversitet i produktion, handel og forbrug understreges.

Regeringen støtter rådskonklusionerne og finder, at de alt i alt udgør et godt indspil til Danmarks og EU's forberedelser frem mod partsmødet i 2020.

Rasmus Nordqvist var lige vendt hjem fra COP25 i Madrid, hvor han med glæde havde oplevet, at diskussionerne var begyndt at omfatte klima og biodiversitet på en og samme tid. Så der var håb om, at der nu ville ske noget på området. Men han blev bekymret over, at der i samlenotatet stod "ambitiøs og realistisk", for "realistisk" i klima- og miljøsammenhæng plejer at betyde, at ting angiveligt ikke kan lade sig gøre af økonomiske årsager. Han bad ministeren bekræfte, at regeringen ikke stod for såkaldt grøn realisme, men ville arbejde for høje ambitioner og handling.

Han spurgte desuden, hvordan man skulle forstå formuleringen om, at alle parter skulle fremsætte "individuelle og/eller EU-bidrag"? Det lød udvandet. Ville ministeren presse på for, at fokus blev rettet mod, hvad EU kunne gøre i fælles front? Det var afgørende, at EU viste globalt lederskab, når det gjaldt biodiversitet, akkurat som EU havde gjort på klimaområdet.

Katarina Ammitzbøll karakteriserede situationen som akut. Hvad ville man gøre for at få alle lande i EU til at leve op til egne biodiversitetsmål? Ville man lave bindende mål, eller hvad var planen?

Miljøministeren var begejstret over at høre, at man også på COP 25 var begyndt at tale i synergie, for det var det, der skulle til. Regeringen havde således selv oprettet et internt udvalg, som skulle sørge for, at klima-, natur- og miljøpolitik blev samtænkt.

Hun kunne berolige Rasmus Nordqvist med, at hvis han med grøn realisme sigtede til den foregående regerings politik, stod den nuværende ikke for grøn realisme, men for en anderledes ambitiøs tilgang. Regeringen havde sat en ny grøn kurs, bl.a. i samarbejde med Alternativet i finansloven.

Hun var enig i, at EU på biodiversitetsområdet skulle påtage sig globalt lederskab, og regeringen ville gøre alt, hvad den kunne for at skubbe EU i den retning.

Rasmus Nordqvist opfordrede regeringen til at prioritere fælles mål i EU frem for frivillighed. Kina var ude på at gøre COP 15 til en succes, så hvis EU kunne agere samlet, var der håb om at skubbe arbejdet med biodiversitet et godt stykke i den rigtige retning.

Miljøministeren ville tage den opfordring med til rådsmødet. Hun arbejdede for, hvad man kunne kalde en naturens Parisaftale, og hun var enig i, at EU havde en kæmpe rolle at spille på COP 15 desangående.

2. Fremtidens miljø- og klimapolitik i EU

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2019) 0640

Rådsmøde 3741 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Miljøministeren: Drøftelsen kommer på et helt afgørende tidspunkt i Europa og i verden. Som I måske også har bemærket, har Kommissionen i onsdags fremlagt sit forslag til en europæisk grøn aftale. Regeringen har hele tiden stærkt støttet en sådan aftale, så derfor er vi meget begejstret for, at Kommissionen leverer et forslag. Udvalget vil snarest blive orienteret herom. Jeg ser frem til at diskutere aftalen med jer i detaljer på et senere tidspunkt.

Det Europæiske Miljøagentur fremlagde i sidste uge sin 5-årige miljøtilstandsrapport for Europa. Den viser, at Europa langt fra er i en bæredygtig udvikling. Der er store udfordringer med klima, biodiversitet og brug af ressourcer. Talrige rapporter viser, at vi er på vej mod betydelige klimaforandringer, og at vi samtidigt står i en biodiversitetskrise. FN fremlagde for nylig en rapport, der viser, at verden er på vej mod mere end 3 graders temperaturstigning.

Der er ingen tvivl om, at der brug for en ambitiøs grøn omstilling, hvis vi skal vende udviklingen. Der er behov for at handle i fællesskab på både europæisk og globalt plan. Det er derfor regeringens holdning, at EU med en ambitiøs og effektiv miljø- og klimapolitik skal være et forbillede for resten af verden. Lad mig fremhæve fire punkter:

- 1) Det er helt centralt, at EU viser globalt lederskab og sikrer opfyldelsen af Parisaftalens målsætning. EU bør hurtigst muligt vedtage et mål om klimaneutralitet senest i 2050 og hæve sit klimamål for 2030 til mindst en reduktion på mindst 55 pct. i forhold til 1990-niveau.
- 2) Det er ligeledes helt centralt, at EU fremlægger en biodiversitetsstrategi. Vi ser frem til, at EU tager lederskab frem mod vedtagelsen af nye globale mål i Kina i oktober 2020.
- 3) For den cirkulære økonomis vedkommende hilser vi det velkomment, at Kommissionen lægger op til at satse på mere bæredygtigt design og genanvendelse.
- 4) Når det gælder miljøskadelige kemikalier og forurening, hilser regeringen det velkomment, at EU fokuserer på en fremtid med mindre forurening.

Regeringen finder det endvidere vigtigt, at der arbejdes for at opnå synergi mellem de miljøpolitiske mål, og at miljø- og klimahensyn indarbejdes på tværs af EU's andre politikker.

Endelig vil jeg fremhæve, at regeringen fortsat ønsker et 8. miljøhandlingsprogram, der som bekendt skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet. Et ambitiøst 10-årigt miljøhandlingsprogram vil give et stærkt politisk mandat til en sikre det langsigtede fokus på alle relevante miljø- og klimaudfordringer. Det vil være en mulighed for at sikre fremdriften for de aftalte miljø- og klimainitiativer hos både den nuværende og den næste kommission frem mod 2030.

Morten Messerschmidt fandt forelæggelsen idéfattig. Det kunne ikke overraske nogen, at regeringen ville gøre EU til et forbillede og hæve EU's ambitionsniveau for reduktionsmålene i 2030 og neutralitetsmålet i 2050. Det var ord, men havde regeringen også holdninger til, hvordan det kunne lade sig gøre? EU kunne lade sig inspirere af Danmark. Nogle havde interesse i at fremstille Danmark som et uland på klimaområdet, men i realiteten var det svært at finde lande, der var længere foran. Hvordan kunne man trække de andre lande med op? Det var også relevant, fordi man i Danmark nu havde sat nogle meget høje reduktionsmål, og da der i forvejen var en konkurrencemæssig ubalance mellem Danmark og mange andre lande med hensyn til lønninger og beskatning, var det nødvendigt at få de andre lande til at sætte sig lige så ambitiøse reduktionsmål, hvis ikke det skulle gå hårdt ud over danske arbejdspladser og dansk erhvervsliv.

Rasmus Nordqvist var skuffet over Kommissionens forslag til green deal, mest af alt fordi tidsplanerne næsten ikke kunne blive mere langsommelige. Det nyttede ikke noget med fælles mål i EU, hvis de blev fulgt af 27 forskellige små planer. Når Polen havde sat sig på bagbenede på klimaområdet, skyldtes det ikke uvilje, men fordi landet havde svært ved at se, hvordan de skulle nå målene. Derfor måtte EU gøre omstillingen til en fælles opgave med fælles mål, og her kunne regeringen spille en rolle. Ministeren nævnte 25 procents reduktionsmål i 2030, men det var i den lave ende med tanke på Parisaftalens 1,5-gradersmål. Han håbede, at regeringen havde det samme mål i EU som i Danmark, nemlig at det var 1,5-gradersmålet, man sigtede efter.

Erling Bonnesen bad ministeren definere, hvad hun mente med en realistisk miljø- og klimapolitik. Og hvor højt prioriterede regeringen, at man i den grønne omstilling sikrede sig, at arbejdspladser ikke blev skubbet ud af Danmark?

Katarina Ammitzbøll glædede sig over de høje mål, men savnede bud på, hvad der skulle til for at nå dem. EU haltede f.eks. langt bagefter, når det gjaldt opfyldelsen af mål for energieffektivisering – ikke fordi man ikke ville, men på grund af mange på kapacitet og prioritering af andre udfordringer i nogle lande. Danske virksomheder havde en del bud på løsninger og var interesseret i at hjælpe disse lande, også for at få styrket eksporten. Så hvordan tænkte ministeren, at dansk erhvervsliv kunne komme til at spille en rolle?

Miljøministeren var enig med Morten Messerschmidt i, at oplægget var af overordnet karakter. Det finske formandskab havde sat punktet på dagsordenen til drøftelse, allerede inden Kommissionen kom med sin green deal. Det ændrede ikke på, at regeringen i EU pressede på for hurtige fremskridt på de enkelte områder. Bl.a. var regeringen indgået i et samarbejde med ligesindede lande på kemikalieområdet, ligesom hun selv på sidste rådsmøde havde sørget for, at Danmark kom med i den gruppe af lande, som ville indgå en europæisk plastikpagt.

Til Rasmus Nordqvist sagde hun, at regeringen ligesom på biodiversitetsområdet også på klimaområdet forsøgte at få de andre lande med på det danske tempo.

Hun forklarede Erling Bonnesen, at regeringen med realisme i denne sammenhæng mente, at målene skal kunne udføres i praksis, at alle lande skal med, og at målene skal kunne finansieres.

Om danske arbejdspladser bedyrede hun, at Socialdemokratiet fandt det lige så vigtigt som Venstre at bevare dem inden for landets grænser. Mange måtte dog indstille sig på, at de ikke skulle udføre den samme slags arbejde i fremtiden som i dag. Visse sektorer måtte nødvendigvis undergå forandringer, men det betød ikke, at arbejdspladser gik tabt. Tværtimod kunne den grønne omstilling være med til at skabe nye.

Svaret til Katarina Ammitzbøll lød, at de såkaldte klimapartnerskaber med erhvervslivet i Danmark forhåbentlig kunne vise veje for andre lande. At det nyttede noget for regeringen at presse på i EU, havde man netop set, idet EU's stats- og regeringsledere havde sat klimaneutralitet senest i 2050 som mål, hvilket regeringen havde arbejdet for.

Jan E. Jørgensen bad ministeren præcisere, hvem der skulle udføre en anden slags arbejde i fremtiden.

Erling Bonnesen var med på, at brancherne skulle indstille sig på udvikling og omstilling. Men hvad ville regeringen gøre, hvis realiseringen af de grønne mål betød, at arbejdspladser på kort sigt flyttede til udlandet. Var det acceptabelt at vinke farvel til dem i den grønne sags tjeneste? Hvilken rækkefølge skulle man tage tingene i?

Miljøministeren ville ikke præcisere, hvem der kunne forvente at skulle arbejde med noget andet, for hun talte om de store linjer. Regeringen ville have Danmark i en absolut grøn førerposition. Det var hele pointen, at man samtidig med den grønne omstilling skulle bevare både velfærdssamfundet og produktionen, for man kunne f.eks. godt nå CO₂-målene hurtigt ved at lukke Danmark ned i morgen, men det ville ikke være et eksempel til efterfølgelse. Det socialdemokratiske svar var, at man både kan være historisk ambitiøse og bevare velfærdssamfundet såvel som fiskeri, landbrug og skovbrug. Det var dog ikke det samme som at sige, at landbruget i 2050 skulle se nøjagtigt ud som i dag. Landbrug & Fødevarers Delegeretmøde havde for nylig sat sig et klimaneutralt landbrug som mål i 2050, så også de danske brancher var med til at presse på for en grøn omstilling – dels fordi det var nødvendigt, dels fordi det også ville skabe en konkurrencefordel for Danmark.

Jan E. Jørgensen præciserede, at han havde spurgt ind til, hvem der skulle lave noget andet i fremtiden, fordi han huskede, at klima- og energiministeren i den sidste socialdemokratiske ledede regering havde udtalt, at virksomheder som Aalborg Portland ikke var en del af fremtiden. Man kunne stille sig selv spørgsmålet, hvad vindmøller skal stå på i fremtiden, hvis ikke de skal stå på et fundament af cement.

Rasmus Stoklund mindede Jan E. Jørgensen om, at den daværende klima- og energiminister, Rasmus Helveg Petersen, ikke var socialdemokrat, men radikal, og at han i øvrigt vistnok havde fortrudt den nævnte udtalelse.

Henrik Møller påpegede, at danske virksomheder allerede i lang tid havde måttet omstille sig. Tidligere var en by som Helsingør præget af industri med skibsværft, bryggeri og småkageproduktion. De virksomheder var forsvundet, men der var til gengæld opstået en masse nye virksomheder med tilhørende beskæftigelse, uden at man fra begyndelsen havde haft en fiks og færdig plan for, hvilke virksomheder det skulle være, hvilke arbejdspladser der skulle afløse de gamle, og hvilke job man uddannede datidens skoleelever til. Kunne ministeren bekræfte, at man forventede en tilsvarende udvikling i forbindelse med den grønne omstilling?

Erling Bonnesen forstod på ministeren, at det for hende var i orden, at Danmark mistede arbejdspladser på kort sigt, da det var overskrifterne og visionerne, hun holdt sig til. Var det korrekt forstået?

Miljøministeren bekræftede Henrik Møllers fremstilling og mindede om, at statsminister gentagne gange havde udtalt, at regeringen var optaget af at bevare de danske arbejdspladser, ligesom Aalborg Portland var inviteret med i et klimapartnerskab. Regeringen mente, at Danmark skulle fortsætte med at være et produktionsland, om end et grønt af slagsen. OECD havde i deres nylige miljøevaluering af Danmark netop konkluderet, at landet havde vist, hvordan det kunne lade sig gøre at afkoble vækst fra miljø. Landet ville blive rigere i takt med den grønne omstilling. Derfor kunne Erling Bonnesen ikke konkludere, at regeringen lod den grønne omstilling foregå på arbejdspladsernes og virksomhedernes bekostning.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 11.02.